

Virginia Woolf'un “Kendine Ait Bir Oda” Eserindeki Kadın ve Kütüphane Algısı

Perception of Woman and Library in Virginia Woolf's Literary Work “A Room of One's Own”

Demet Soylu* ve Tunç D. Medeni**

Öz

Bu çalışma, İngiliz Dili ve Edebiyatının modern yazarlarından biri olan Virginia Woolf'un 1929 yılında yazdığı “Kendine Ait Bir Oda” eserinde kadın ve kütüphane kavramına ilişkin bakış açısını ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Sözcükler: Virginia Woolf; “Kendine Ait Bir Oda”; kadın; kütüphane.

Abstract: *This study aims to put forward the perspective of Virginia Woolf, one of the modern authors of English Language and Literature, with regard to the concepts of woman and library in her book “A Room of One's Own” she wrote in 1929.*

Keywords: Virginia Woolf; “A Room of One's Own”; woman; library.

Giriş

Tüm kadınlara ithafen;

İngiliz Dili ve Edebiyatının Victoria çağındaki önemli yazarlarından ve feminist akımın öncülerinden biri olan Virginia Woolf (1882-1941), “Kendine Ait Bir Oda” isimli eserinde kadının toplumdaki varlığını ele alırken cinsiyet düzleminde sorgulama içine girmiş, kadınlara karşı yapılan ayrımcılığın verdiği acıları tüm ruhunda hissederek erkek egemen toplum yapısı hakkında sayısız kere düşünmüştür. Dönemin İngiltere'sini eleştiren Woolf, kadın ve erkeklerin eğitim aldığı koşullar, kadın yazarların serbest bir şekilde edebi yazı üretme özgürlüğünden mahrum bırakılması ve cinsiyetçi yaklaşımların diplomalar üzerindeki etkisi gibi toplumsal sorunlara vurgu yaparak içinde bulunduğu çağa ve akışa meydan okumaya çalışmıştır. Gerek bilinçaltı gerekse bilinç düzeyindeki fikirleri ile İngiltere'nin

---

*Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü, Ankara, Türkiye. E-posta: bunchnoble@gmail.com

Ankara Yıldırım Beyazıt University, Department of Information Management, Ankara, Turkey. E-mail: bunchnoble@gmail.com

**Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Yönetim Bilişim Sistemleri Bölümü, Ankara, Türkiye. E-posta: tuncmedeni@gmail.com

Ankara Yıldırım Beyazıt University, Department of Management Information Systems, Ankara, Turkey. E-mail: tuncmedeni@gmail.com

Geliş Tarihi –Received: 25.08.2021

Kabul Tarihi – Accepted: 31.08.2021

Yayımlanma Tarihi –Published: 30.09.2021

ataerkil düzenine ve ülkede hüküm sürmekte olan genelleştirilmiş normlara ve algıya karşı açık ve cüretkâr bir şekilde karşı çıkmıştır. Kadınların toplumda ikinci sınıf vatandaş muamelesi görmesinin dramatik sonuçlarından birini de “Kendine Ait Bir Oda” eserinde kadın bir yazar olarak kütüphaneye alınmadığını belirttiği satırlarında ortaya koymuştur. Kadın o dönemde ancak yanında eşlik eden erkek bir meslektaşısı olduğunda kütüphaneye girebiliyordu. Bu kadınlar açısından onur kırıcı bir durumdu ve kesinlikle kabul edilemezdi.

Woolf, eserinde yarattığı hayali bir kütüphane olan Oxbridge kütüphanesine alınmadığını hayali bir karakter üzerinden anlatmıştır ve 1920’lerin İngiltere’inde yaşanan ve hüküm süren toplumsal adaletsizliği ele almıştır. Aslında Woolf’un burada keskin bir kılıç gibi ortaya koyduğu gerçeklik tek bir kadına ait değildi. Burada Woolf, tüm kadınları ve tüm kadın kimliklerini temsil ediyordu. Kütüphaneye alınmayan tüm kadınlardı aslında. Ataerkil toplum yapısının ön planda tutulduğu toplum yapısında kadınların maruz kaldığı adaletsizlik ve eşitsizlik duygularını nasıl da gözler önüne seriyordu aslında. Sırf kadın olduğu için bilge karakteri göz ardı edilen ve toplumda yok sayılan kadın, cinsiyetçi ön yargılardan dolayı hem üniversite eğitime devam edemiyordu hem de kendi özel yaşamında kamusal bir alan olan kütüphanede kitaplarla buluşamıyordu. Virginia Woolf’un da belirttiği gibi kadının özü, ruhu ilkbahar çiçeğini yiyen ve ağacı kalbinden öldüren bir pas hastalığına dönüşüyordu; kadın yok oluyordu bu noktada. İhtişamlı kütüphane binası önünde solup giden bir kadın figürünü ele alıyordu Woolf. Fiziksel olarak engellenen kadının zihnine de ket vurulabilir miydi? Woolf zihninde türlü sorularla mücadele etmiştir.

Kadının bilgiye ve bilgi merkezlerine erişim hakkının elinden alınması, kadının eğitim hayatındaki en büyük engellerden biriydi. Woolf’a göre kadınlara hayatın her alanında kendi iradeleri ile hareket hakkı tanınmalıydı. Kadınlar ev sınırları içindeki rollerinin dışına çıkarak kamusal ve sosyal yaşamda da hareket etme ve kendini ifade etme hakkında sahip olmalıydı. Woolf, “Kendine Ait Bir Oda” eserinde *dışardalık* kavramına da vurgu yaparak dışarıda olmanın kadınların toplumsal sorunları daha iyi bir şekilde fark etmesini sağlayacağını düşünmüştür. Kadın ancak dışarıda bırakıldığında sorgulayıcı ve meraklı kimliğini ön plana çıkarabilirdi ve dışarıda bırakıldığında içeride olmanın verdiği mahkumiyetle ilişkili sorunları sorgulayabilirdi. Woolf eserindeki satırlarda kadınların gücünü sembolize ediyordu, kadının hem kendine ait odasının hem de kütüphanesinin olmasının önemini vurgulamıştır. Kütüphane raflarında kadınlara ait eserlerin ve koleksiyonların olması gerektiğinin altını çizmiştir. Kadın ancak bu şekilde toplumun aktif parçası olabilirdi ve tüm benliği ile var olabilirdi. Kadınların ötekileştirilmeden ve farklı bir kimliğe tabi tutulmadan entelektüel özgürlüğe sahip olması gerektiğini belirtmiştir. Woolf, sınırlılıklar ve ön yargılardan bağımsız bir ortamda kadının yetilerini kullanabileceğini ve toplumsal varlığına anlam katacağını belirtmiştir. Woolf’un kadın hareketini desteklemesi ve kadın hareketinin öncülerinden biri olması hem kadın edebiyatı çalışmalarına hem de kadınlara yönelik kütüphane faaliyetleri oluşturulmasına sonsuz katkıda bulunmuştur.

Sonuç

Woolf'un kadınlar için verdiği mücadelenin kadınların eğitimi ve kadınların kütüphane hizmetlerinden yararlanması açısından çok anlamlı ve kıymetli olduğunu söylemek mümkündür. Kitapta ele alınan bu hususlar Taliban'ın Afganistan'da yönetimi ele geçirmesiyle kadınların maruz kaldıkları/kalabilecekleri haksız tavırların tekrar yoğun bir şekilde gündeme gelmesiyle güncel konular olarak da karşımıza çıkmaktadır. Woolf gibi kadın hareketini teşvik eden ve kadınların varlığını destekleyen nice isimler görmek ümidiyle.

Bu yazının kapanışını Virginia Woolf'un sözleriyle yapmak belki de en anlamlısı olacaktır. "İstedığınız kadar kütüphanelerinizi kilitleyin, ne kadar kapınız, ne kadar sürgünüz olursa olsun, zihnimin özgürlüğüne ket vuramazsınız."

Kaynakça

Woolf, V. (2020). *Kendine ait bir oda* (E. T. Özkülahçı, Çev.). İndigo Yayınları.